

NR. 1 - 2017 - 28. ÅRGANG

Senioren

*Luthers sanger
har omvendt
flere sjeler
enn hans
skrifter
og taler*

.....
CONZENSUS

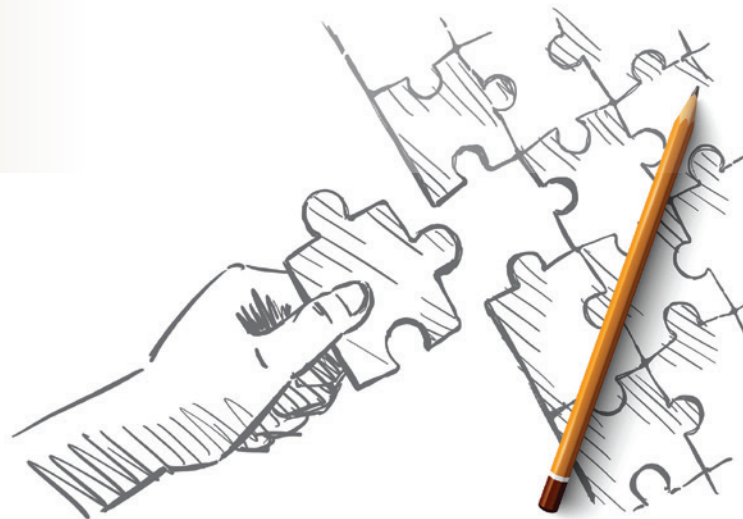
500 år siden
reformasjonen!

>> SIDE 3

Trygve Andersen

Det store puslespillet

Har du noen gang lagt et stort puslespill, kanskje 1000 brikker, og så nærmer du deg slutten. Du har igjen fem brikker og fem «hull» i puslespillet. Tviler du da på at de fem brikkene passer i hullene? Jo, du er nok litt spent, du kan jo ha gjort en feil et sted, men du har nok stor tro på at de fem siste brikkene passer, og de kan settes inn i løpet av få sekunder.

Som adventister har vi lært om Guds store «puslespill». Det er mange «brikker» som skal passe sammen i Guds planer. Vi er «brikker» der selv også. Passer vi inn i «hullene»? Det har tatt litt tid å få brikkene på riktig plass, men nå er det vel bare noen få brikker igjen? Og det kan også der gå veldig fort å legge på plass de siste få brikkene..

Bibelen bruker ellers et bilde om pottemakeren og hans leire. Og det er Gud som er pottemakeren, vi er leiren. Vi må la oss forme til å bli de riktige «brikkene» i hans puslespill.

Vi skriver nå 2017, og tenker litt både bakover og fremover når vi bytter årstall. Var 2016 et godt år? Blir 2017 like bra, eller bedre? Mange er litt skeptiske til verdenssituasjonen, mye ser ut til endre seg, og det skjer kanskje litt for fort? Vi har jo et annet perspektiv også, og spør om det går mot slutten? Ser vi tegnene gå i oppfyllelse?

I 2017 skal vi minnes Martin Luther. Det er 500 år siden han satte frem sine «teser», og snudde opp ned på Europas religiøse liv i løpet av ganske kort tid. Reformasjonen kaller vi hendelsene i den tiden. Samtidig ble det mulig å trykke bøker, man kunne lage dem i større antall. Bibelen kom i sentrum, den ble oversatt og lest av «folket» for første gang. Nåja, det var kanskje noe begrenset av økonomi og kunnskap, så det var vel en «overklasse» som først fikk muligheten. Men noen, bl.a. Luther selv, skrev nå salmer også på sitt eget språk, til bruk av «almuen», og salmebøker var trolig det første som fikk litt større spredning. Salmer lærte man jo også utenat ved å synge dem mange ganger.

Vi som er litt eldre i dag, kan våre salmevers. Jeg tror våre barn og unge taper mye på at de ikke lærer mer utenat. I dagens pedagogikk skal man ikke pugge så mye, man skal forstå. Og det er nok bra, men noe mister de ved å ikke lære utenat.

Ellers takker jeg for hyggelige tilbakemeldinger på bladet vårt, og for mange gode bidrag i 2016. Jeg setter veldig pris på å høre fra dere, så fortsett med det. Og har du noe på hjertet som kan passe i bladet, så ta kontakt, så får vi til noe sammen. ■

FOR NOEN ÅR SIDEN KJØPTE JEG EN SPENNENDE GAMMEL BOK PÅ NETTET SOM HETER «KIRKENS MESTERSANGERE». DEN HANDLER OM FEM STORE SANGFORFATTERE, BL.A. MARTIN LUTHER, SOM JO ER SPESIELT AKTUELL I 2017 PÅ GRUNN AV 500 ÅRS-JUBILEET FOR REFORMASJONEN. JEG HAR SKREVET EN LITEN ARTIKKELSERIE MED DEN NEVNT BOKA SOM HOVEDKILDE, SOM JEG HÅPER SENIORENS LESERE OGSÅ FINNER INTERESSANT.

Trygve Andersen

Kirkens mestersangere kom ut i 1932. I tillegg til Martin Luther (1) handler boken om Paul Gerhardt (2), Thomas Kingo (3), Hans Adolf Brorson (4) og N. F. S. Grundtvig (5). Boka er skrevet av en ung sangerinne ved navn Karen Kampmann Bothner, som tydeligvis var svært interessert i vår salmeskatt. Den var tilegnet sogneprest Johan Storjohann som hun var en stor beun-

drer av, og som var en slags «mentor» for henne. Storjohann var Sjømannskirkens «far», og en høvding i Indremisjonsmiljøet. Storjohann var for øvrig en av John G. Mattesons største motstandere da han begynte å preke adventbudskapet i Norge, men det er en annen historie.

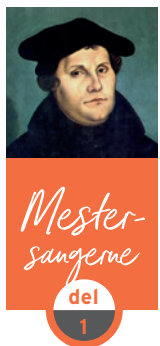
En artig sak med denne boken, som jeg kjøpte fra et antikvariat, er at i omslaget står navnet «Sigurd Lunde» skrevet med håndskrift, så boka har åpenbart vært eid før meg av biskopen, sangforfatteren og radiomannen Sigurd Lunde, far til Einar Lunde i Dagsrevyen. Og Lunde har notert flittig i boka da han leste den, så det er jo morsomt. Han brukte sikkert denne informasjonen når han snakket om sangene han brukte i sine radioprogrammer. Boka har for øvrig et forord skrevet av biskop Johan Lunde. Han var kjent som «barnebispen», og mannen som skrev sangen «Gud vil jeg skal være et solskinnsbarn».

>>

Martin Luther og familien musiserer. Maleri av Gustav Adolph Spangenberg.

Martin Luther SOM SANGFORFATTER

Martin Luther er jo svært aktuell i 2017 på grunn av 500 års-jubileet for reformasjonen. Vi kjenner alle sangen «Vår Gud han er så fast en borg», og de fleste vet nok at det er Luther som har skrevet den, faktisk både tekst og melodi. Men visste du at Luther er regnet som en av Tysklands aller største salmeforfattere? Han skrev ikke så veldig mange salmer, 37 i alt, men det spesielle er at de fleste av disse har overlevd og er i bruk fremdeles i Tyskland, og mange er også oversatt og spredt til hele verden, ikke minst til Danmark og Norge. Hele 27 av sangene hans ble over-

satt til norsk av Landstad da han ga ut sin store sangbok på 1860-tallet, og de fleste av disse er fremdeles med i den nyeste utgaven av *Norsk koralbok*. I vår nyeste SDA-sangbok har vi bare tre av Luthers sanger, men dette er viktige salmer som det er verd å ta vare på.

Luther satte sang og musikk svært høyt. Han kaller musikken for «en av Guds skjønneste gaver», ser den som en støttespiller i troskampen, og mener den i rang kommer like etter teologien: «Bare den formår å utøve en virkning som likner teologiens, nemlig fred og glede ... som et klart bevis på at dje-

velen, som stifter alle bedrøvelige sorger og all urolig larm, flykter for musikken og dens klang nesten som for teologiens verker.» Og det var Luther som innførte felles menighetssang på morsmålet; før dette var det meste på Latin og fremført av geistlige sangkor. Fellessangen i den tidlige reformasjonstiden bidro mektig til å fremme det åndelige livet. En jesuitt(!), Conzensus, sa at «Luthers sanger har omvendt flere sjeler enn hans skrifter og taler».

Reformasjonens to første martyrs død på bålet i Brussel i 1523 var foranledningen til at Luther begynte å skrive sanger. Luther ble så grepet av hendelsen at han skrev «Martyrsangen», «Ein neues Lied wir heben an», oversatt av Landstad til «Nu vil vi kvede en vise ny».

Luther ga ganske snart etterpå ut en salmesamling på 18 salmer, og senere skrev han 19 til, totalt 37 salmer. De fleste var oversatt til dansk allerede før 1570. Disse ble jo da også brukt i Norge, men en stor del ble oversatt til norsk senere, av Landstad.

Melodiene til sine sanger tok Luther dels fra middelaldersk kirkemusikk, og dels fra verdslige folkeviser. Og så komponerte han altså en del selv, rundt 20 melodier totalt. Luther arbeidet for øvrig ikke alene, han hadde to medarbeidere, Conrad Rupff og Johan Walther. De bodde hos ham i perioder, og det fortelles om deres arbeidsmetode at «mens Rupff og Walther satt ved bordet, bøyde over noteblandet, gikk fader Luther opp og ned i værelset og prøvde på sin fløyte de melodier som strømmet til ham fra hans erindring eller fra den nyskapende fantasi.» Gang på gang prøvde han på nytt inntil tekst og melodi sto fast som en rytmisk avsluttet, kraftfull enhet.

Luther laget fire julesalmer, den mest kjente er «Fra himlen høyt jeg kommer her», fra 1535. Den er opprinnelig en

barnesang med 13 vers. Egentlig er den en omarbeidelse av en gammel folkesang «Aus fremden lande komm ich hier», men tonen laget han selv. Av julesanger er Luther for øvrig tillagt oversettelse av den praktfulle «In dulci jubilo» til tysk, videreført til norsk ved Landstad til «Jeg synger julekvad».

Han skrev to påskesalmer, den meste kjente er «Christ lag in Todes Banden», i Landstads oversettelse «Den Herre Krist i dødens bånd».

Så skrev han flere pinsesalmer, bl.a. tre vakre «Helligånds-salmer», blant dem «Kom Helligånd med skapermakt», og «Nu bede vi den Hellig Ånd», også disse oversatt av Landstad. Den sist nevnte er en bearbeidelse av en gammel latinsk pinsesalme fra 1100-tallet. Den er for øvrig også oversatt av Grundtvig til dansk, litt annerledes.

Av andre kjente salmer har vi «O, store Gud vi lover deg», som er en av de få Landstad-salmene som vi har i vår SDA-sangbok. Dette er en omarbeidelse av en gammel latinsk salme, «Te deum Laudamus» fra 300-tallet.

Luther lagde også en annen spennende salme, «Hold oppe, Gud, hos oss ditt ord», en «åndelig våpen- og krigssang», ifølge Kampmann Bothner. Interessant for oss adventister er den opprinnelige teksten i andre linje, der «... und steur des Papsts und Türken Mord», av

«Vår Gud han er så fast en borg» – en av Luthers mest kjente sanger.

266. Vor Gud han er saa fast en Borg
Han er vort Skjold og Bærg, Han hjælper
os af Nød og Sorg, Og veed os vel at berge.
Vor gamle Fiende haard Til Strid imod os
staaer, Stor Magt og arge List Han bruger
mod os vift, Saa Jord er ei hans Lige.
2. Vor egen Magt er intet værd, Vi vare
snart nedhugne, Men En gaar frem i denne
Færd, For ham maa al Ting bugne. Vil du
hans Navn saa vidst? Han heber Jesus Krist,
Den Hødding for Guds Her, I ham kun
Frelse er, Han Martern skal beholde.
3. Om Verden fuld af Djevle var, Der
vilde os opluge, Vi frygter ei, vi med os har
Den Mand, som dem kan true; Er Verdens
Fyrste vred, Og vil os stybe ned, Han ingen
Ting formaar, Forbi alt dømt han gaar, Et
Guds Ord kan ham binde.
4. Det Ord de skal vel lade staa, Og Utaf
dertil have, Thi Gud han vil selv med os gaa
Alt med sin Haand og Gave; Og tage de vort
Liv, Guds, Være, Børn og Vio, Lad fare hen,

Forts. side 14 >

H. A. BRENDEKLIDE: "EN LANDEVej" (JENS VEJMAND), 1890

Litt nord for Tjørring, på Herning-Holstebroveien, ble det i 1982 reist et minnesmerke utført af billedhuggeren Erik Heide. 150 år etter Jens Nielsens fødsel fikk han endelig sin «gravstein».

Jens Vejmand

Trygve Andersen

Senioren har jo en del lesere med dansk bakgrunn, og de vil trolig umiddelbart dra kjensel på overskriften her. De har analysert diktet «Jens Vejmand» opp og ned gjennom dansk skolegang, det er visst en viktig del av dansk kultur. Vi nordmenn trenger kanskje litt mer informasjon om den.

Jeg mottok et brev og kopi av en artikkel nylig, fra Ellen Lenmo. Artikkelen var hentet fra et nytt dansk blad ved navn Danske Skæbner & Eventyr, og har tittelen «Jens Vejmands siste hvilested». En meget interessant artikkel. Jeg kan nok ikke, av hensyn til opphavsrett, gjengi den direkte, så jeg skriver litt om det på min måte.

KILDE: ARTIKKEL «JENS VEJMANDS SIDSTE HVILESTED», DANSKE SKÆBNER & EVENTYR, NR. 2/2016

Jens Vejmand er en sang, skrevet av dikteren Jeppe Aakjær, og tonesatt av ingen ringere enn Carl Nielsen. Og om du ikke kjenner den, så finner du diktet på baksiden av dette bladet. Les det gjerne før du leser videre.

En dansk skoleinspektør, Viggo Vandkær Thomsen, fikk på 1980-tallet ideen om å forsøke å finne ut av hvem denne Jens Vejmand egentlig var. Og det klarte han, det viste seg å være en virkelig veiarbeider ved navn Jens Nielsen, som levde i Tjørring, fra 1832 til 1901. Historien om Jens Vejmand, som jobbet hardt med stein hele livet, men som endte opp uten en gravstein selv, ble fortalt til dikteren Jeppe Aakjær av en annen veiarbeider, Thomas Petersen, like etter at Jens var død.

Jens Nielsen (Vejmand) hadde en ganske tragisk livshistorie. Han mistet sin mor bare to år gammel. Han fikk selv 10 barn, hvorav 4 døde da de var små. Og han arbeidet hele livet som veiarbeider, et tungt arbeid, som dessuten var dårlig betalt. Jeppe Aakjær ble inspirert av denne historien til å skrive et av Danmarks mest kjente og gripende dikt.

Etter at Viggo Vandkær Thomsen hadde funnet frem historien om den virkelige Jens Vejmand, Jens Nielsen, tok han også initiativ til å få satt opp

et minnesmerke over ham. Det ble laget av kunstneren Erik Heide, i tre og stein, og plassert ikke langt fra Tjørring kirke. Så nå er ikke sangen riktig lenger – Jens Vejmand har fått sin «gravstein».

Ellen Lenmo skriver:

«Min egen far var en slik «stenhugger» som Jens Vejmand, og jeg fikk i sin tid vite gjennom andre at min far var en meget dyktig stenhugger som visste presis hvordan han skulle slå for å kløyve stenen.

Min mor fortalte at Jeppe Aakjær måtte gå «i skjul» i lang tid etter at han hadde skrevet denne sangen, det var en del av den danske befolkning som ikke likte det som sto der, og mellom linjene.

Jeppe Aakjær var en god venn av Zadok Nielsen, som var far til min svigerinne, han gikk til fysikalsk behandling hos ham. Og Jeppe Aakjær var også til behandling på Skodsborg i sin tid». ■

RUTEFLYVNINGENS BARNDOM I NORGE

– også i Sundhetsbladet

Trygve Andersen ✍

På neste side er en kopi av en side i Sundhetsbladet, fra 1946. Den tar opp spørsmålet om det er helseskadelig å fly, og den avviser jo i grunnen det. Jeg kan ikke huske å ha vært borti problemstillingen selv før. Det man snakket om, og snakker om fremdeles, er jo flyskrekk som grunner seg på en frykt for at noe skal gå galt og flyet faller ned. Men at det ellers skulle kunne være helseskadelig har jeg aldri tenkt over. Men når en slik artikkel er med å vårt helsetidsskrift, så må det jo ha vært aktuell problemstilling på den tiden.

Jeg undrer meg litt på hvem som kan ha skrevet den artikkelen, den er underskrevet A. N., og det var ingen i Sundhetsbladets redaksjon med slike initialer. Ei heller kan jeg finne noen pastorer eller andre ansatte i Adventistsamfunnet i Norge med disse initialene. Min kone har en farfar ved navn Agerthon Norheim, som var ganske skrivefør og hadde både dikt og artikler i våre blader fra tid til annen. Han var nok ganske bereist i sin ungdom, men at han etter krigen skulle ha interesse for flyvningens helsemessige sider høres litt rart ut. Han var da gårdbruker på Stange.

Ellers er bildet under artikkelen litt interessant også. Flytypen det er bilde av, en «De Havilland DH86A», ble produsert på 1930-tallet, og kunne ta 12 passasjerer. Flyet vi ser, LOILA, gikk i trafikk i Australia fra 1935 til 1940, da det ble rekvirert til militær tjeneste i RAAF, som luft-

I Norge var det flytypene Junker 52 og Douglas DC3 (Dakota) som var de vanlige passasjerflyene før og like etter krigen. I 1953 var det 13 DC3 registrert i Norge (kilde: Hvem Hva Hvor 1953). De hadde opptil 24 passasjer seter. En forening av entusiaster vedlikeholder fremdeles et slikt fly her i landet (bildet), som stadig er i lufta ved flystevner o.l.

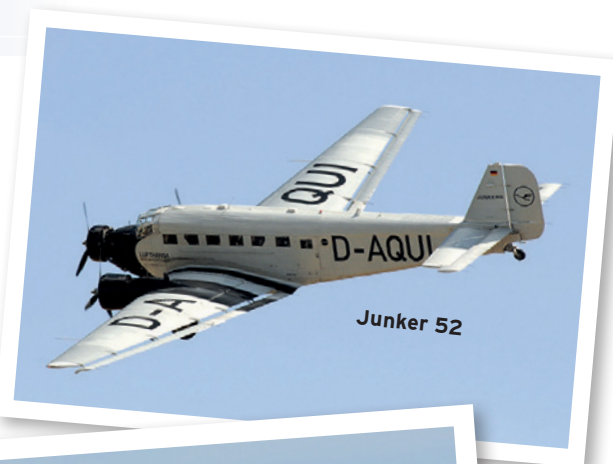
ambulans. Det varte til 1942, da det kolliderte med et annet fly i Egypt (kilde: airwaysmuseum.com). Så, litt merkelig at dette flyet ble brukt som illustrasjon i Sundhetsbladet i 1946, men Karl Abrahamsen hadde vel ikke så mange illustrasjonsbilder å velge mellom.

Min svigermor, Elida, fortalte at hun hadde flydd med rutefly under krigen, og det var jo veldig tidlig. Jeg har lest litt flyhistorie, og rutetrafikk i Norge kom så vidt i gang midt på 1930-tallet med flyselskapet Det Norske Luftfartsselskap (DNL). Men de fikk et kraftig skudd for baugen da et av de første flyene styrtet allerede i 1936 (Havørnulykken).

Passasjerflytrafikken stanset også nesten helt opp under krigen, siden flyene ble rekvirert til militær tjeneste. Så under og rett etter krigen er vi fremdeles helt i startgropa

for ruteflyging i Norge, det er før både SAS, Bråthens og Widerøe ble etablert. Det er trolig mindre enn ti passasjerfly totalt i Norge på den tiden. Så det er morsomt at Sundhetsbladet er med på å promotere fly som transportmiddel i 1946.

Elida fortalte at hun var på sykepleierskolen i Tønsberg, da hun og en venninne fant på at de skulle ta fly hjem til Stavanger, og dette var altså under krigen. De syntes det var veldig spennende å ta fly for første gang, men redde var de ikke, ifølge Elida. Og det gikk jo bra. Da de kom tilbake til Oslo med flyet, var siste tog til Tønsberg gått, og de måtte finne overnatting før de kom seg til Tønsberg igjen dagen etter. Så de sparte nok ikke så mye tid på å ta fly akkurat den gangen. ■

Har De tenkt å ta FLY?

Dersom De har den mening at det er farlig å reise med fly fordi De mener at risikoen er for stor, vil De antagelig også forfekte at det er skadelig for helsen. Men kan det være riktig? Nå til dags som flere og flere reiser med fly, kan det være interessant å ta opp dette spørsmålet.

«Luftsyke.»

Den reisende som tenker å ta fly, gruer seg for å bli luftsyk og mener at det må være like galt som å være sjøsyk. Men i virkeligheten er sjansen til å bli syk i fly meget liten. Det er mange mennesker som blir sjøsyke, men det er svært få som blir luftsyke. Når vi spør flygere og folk som har reist mye i fly, får vi greie på at tilfellene er svært sjeldne. Det er i alle tilfelle langt flere som blir syke på tog enn i fly.

Det beste bevis vi har for at det er helt ufarlig å fly, er at vi nytter fly til syketransport. Vi ville neppe bruke dette framkomstmiddel i stedet for bil eller tog dersom det var skadelig for helsen.

Skrekken for «høydene» er uten grunn. Jeg har snakket med mange om det, men ingen mener at høydene vi flyr i, skulle ha noen innflytelse på om vi blir kvalme eller ikke. Grunnen til det er at passasjerene inntar sine sitteplasser, og alt omkring dem ser temmelig håndgripelig og sikkert ut. Noen mener at flyturene har gjort dem fri for det vi kaller nerver. Nå til dags hender det faktisk flere ulykker på landjorden enn i luften. Farene ved krappe veikryss og svinger og andre hindrin-

ger som får nervene til en sjåfør til å danse i vanskelige øyeblikk, er vi fri for når vi reiser i luften.

Følelsen av å fare fram i en veldig fart merker vi ikke noe til. Farten synes jo alltid større jo nærmere vi er det vi reiser forbi, og panoramaet der nede synes å bevege seg så sent at farten gir oss ikke noen følelse av ubehag. Hvis det i det hele tatt er noe som kan virke litt ubehagelig, så er det nedstigningen. Men selv da merker vi lite dersom den foregår gradvis, og det er pilotene oppmerksom på.

Er De skikket til å ferdes i luften?

Tanken på at det er farlig å fly, er sikkert kommet fram ved at pilotene har måttet avlegge prøver for å bevise at de er skikket til å ferdes i luften. Men disse prøvene er ikke verre enn de vi må igjennom for å kunne bli sjåfører. Hensikten med dem er å finne ut om flygeren har evner til å behandle et fly, men de har ikke noe å gjøre med virkningen av flygningen.

Passasjerene behøver ikke lenger stappe noe i ørene for å slippe å høre for mye av den sterke flyduren. I et moderne trafikkfly hører vi ikke mer av duren fra maskinen enn vi hører i en kupé på toget, og vi kan føre en alminnelig dempet samtale uten å bli forstyrret.

Det er altså ingen grunn til å tro at det er farlig for helsen å reise i fly, og sikkert kommer flere og flere til å nytte dette befordringsmidlet.

A. N.

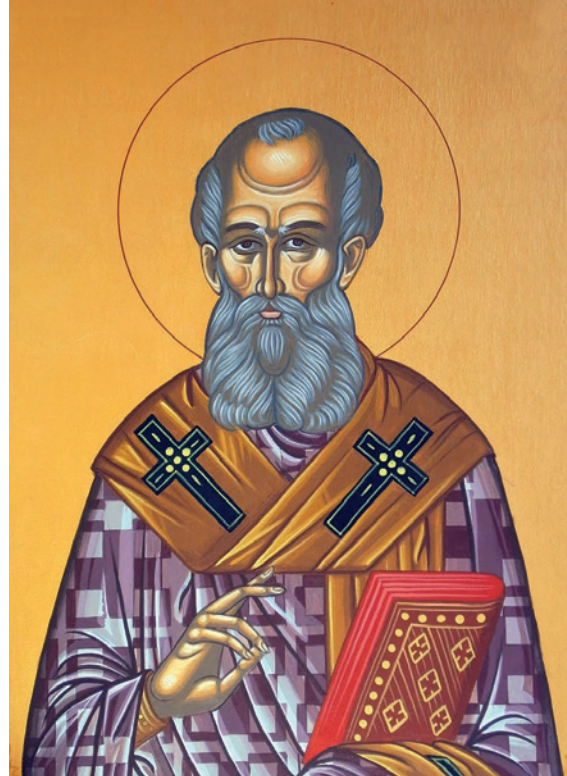

FRA
SUNDHETS-
BLADET
1946

ATHANASIUS

Kristi guddom og inkarnasjon

Av Ove Berntsen

Athanasius er mest kjent for sin kamp mot arianismen. Han så Kristi guddom som grunnlaget for kristentroen.

Athanasius blir omtalt som en av de fire største østlige kirkefedre, ved siden av Johannes Chrystomos, Basilios den store og Gregor av Nazianz. Han ble født mot slutten av 200-tallet. Athanasius var biskop i 45 år, og døde i 373 e.Kr. Ikke mindre enn 17 av disse årene ble tilbrakt i eksil, beordret av fire romerske keisere.

Som ung leste han gresk litteratur, filosofi, retorikk, rettsvitenskap og dogmatikk ved den katekesiske skolen drevet av biskop Alexander av Alexandria. Han skal ha hatt en særdeles god kjennskap til Bibelen.

Athanasius skrev avhandlinger om en rekke temaer i tiden, og flere historiske verker, som for eksempel en hagiografisk avhandling om Antonius. I tillegg skrev han bibelkommentarer, og han tok spesielt for seg Salmenes bok. Et viktig bidrag var en teologisk forklaring av forløsningen. I et tidlig verk, *De Incarnatione*, som ble forfattet mens han var diakon, skrev han om å gjenskape det falne menneske i Guds bilde gjennom Sønnens forening med menneskeheten.

Men den viktigste beskjeftigelsen i hans liv var

å bekjempe arianismen. Contra Arianos var en ortodoks tolkning av Bibelen rettet mot arianerne. Athanasius anså Kristi guddom som grunnlaget for kristentroen og Arius' lære som slutten på kristendommen. Bare en guddommelig Kristus kan frelse oss. Han benektet jødiske og hedenske påstander om at Guds Sønnens inkarnasjon var nedverdiggende. Athanasius slo fast at inkarnasjonen og korsfestelsen i virkeligheten både sømnet seg, var passende og i høyeste grad fornuftig. Bare han som har skapt verden, kan gjenskape den. Gjenopprettelser kunne derfor ikke skje på noen annen måte enn ved korset.

«Det var vi som foranlediget hans legemliggjørelse, og han elsket oss så høyt at for å frelse oss, ble han født og åpenbarte seg i menneskelig skikkelse. Ingen annen enn Frelseren, som i begynnelsen skapte alt av intet, kunne gi det forgjengelige uforgjengelighet. Ingen annen enn Faderens bilde kunne gjenskape mennesket etter sin guddommelighet. Ingen annen enn vår Herre Jesus Kristus, som selv er livet, kunne gjøre det dødelige udødelig. Ingen annen enn Ordet, som styrer alt og som alene er Faderens sanne og enbårne Sønn, kunne lære menneskene å kjenne Faderen, og sette en stopper for avgudsdyrkelsen,» skrev han i Guds

SENIORSTEVNE

18.-23. JULI 2017

KURSUSCENTER SEVERIN, MIDDELFART

Severin ligger på en bakketopp med panoramautsikt over Lillebælt og broene. Her er god plass til både liv og læring. Seniorstevnet 2017 kan by på:

- Inspirende gjestetaler, Willy Aronsen, kjent i både Norge og Danmark.
- Workshops med bibelstudier, sang og musikk, kreativ utfoldelse, fynsk herregårdsliv, fitness.
- Sosialt samvær med både gamle og nye venner.
- Fyns beste utsikt med vann, strand, skog og ev. bridgewalking.
- Delikate måltider med stor variasjon – også for alle som foretrekker vegetarisk mat.
- Utflukter med både kulturelle og sanselige opplevelser på det smilende Fyn.
- Vi har over 140 sengeplasser til disposisjon på stedet, men har mulighet for å få ekstra plasser på et hotell bare noen få hundre meter unna.
- Der er direkte togforbindelse fra Kastrup lufthavn til Middelfart, hvor vi tilbyr å møte deg og sørge for videre transport fra togstasjonen.
- Stevneavgift for hele oppholdet er NOK 3.700 (med forbehold om kursendring).

Norske deltagere melder seg på ved å sende depositum kr. 500 til konto 3000.26.41867, snarest og innen 1. april. Resterende kr. 3.200 må være innbetalt innen 1. juni 2017.

Mer informasjon kan fås hos Richard Vagn Jensen, telefon 32 75 25 89 / 924 93 322 eller epost hrv.jensen@gmail.com

Det kan bli mulighet for felles reise fra Oslo med en 17 seters minibuss. Det vil koste ca. 1.100 kr pr. person. Hvis du er interessert i det, ta kontakt med Trygve Andersen på tlf. 970 33 601 eller epost trygand@gmail.com.

ords menneskevorden. Den athanasianske trosbekjennelsen ble tradisjonelt tilskrevet Athanasius. Han var ikke forfatteren, men det er et nært slektskap til hans utlegninger av kristentroen, og i den forstand kan den sies å virkelig være athanasiansk.

Athanasius var en mann med store talegaver, og under konsilet i Nikea i 325 førte han ordet i mye av den debatten som endte med at man landet på formelen kjent som den nikenske trosbekjennelse, som tydelig er innsiktet mot arianismen.

Det kom også en direkte fordømmelse av Arius og hans lære. Den egyptiske bannlysningen ble gjort universell, og Alexander og Athanasius vendte hjem i triumf.

Men det var ingen definitiv seier, for i kampen mot Arius og hans etterfølger Eusebius av Nikomedia ble Athanasius tvunget til å gå i eksil fem ganger. Kort tid etter sin død ble han imidlertid æret som helgen. ■

Livets motsetninger har vært tema til mange tider og i mange sammenhenger. Ordtakene sier sitt: Rosene har torneer. Livet er ikke bare en dans på roser. Alle forsider har en bakside. Selv de beste medisiner har bivirkninger. Fotballen er rund. Dersom noe høres for godt ut til å være sant, så er det helst så.

Det søte liv kan være surt

Per de Lange

Boken *Det søte liv er surt*, som kom ut i Danmark på 60-tallet, forteller om unge Hanne som forlot sitt til dels trygge oppvekstmiljø i Adventkirken og heller satset på «det søte liv». Historien er selvbiografisk og ender opp med en tung livserfaring, som uttrykt i bokens tittel.

Sosiologiforsker Willy Pedersen sa det samme da han publiserte bokversjonen av sin doktorgradsavhandling: *Bitter – Søtt*. Temafeltet hans var rusmiddelbruk i ungdomsmiljøene. Brukerne endte opp med livserfaringer om at det søte og berusende hadde sin bittersmak, også i russefeiringene. Rusmidler er lett tilgjengelig og tilbys oftest i de hyggeligste rammer både for unge og eldre. Men «dagen derpå» er blitt nok et uttrykk for listen ovenfor, foruten langtidseffekten, med helse-skader på lever, hjerte, hjerne og sosiale relasjoner.

Søtmat-industrien har kommet mye i fokus i det siste. Sukker var i sin tid helst å kjøpe på apoteket. Alle følte seg nemlig bedre med litt sukker, inntil man oppdaget at det søte etter hvert kunne være surt for helsa. Svaret ble sukkererstatninger

i «lett»-produktene, slik som sakkarin, cyclamat og apartam/nutrasweet – inntil de også viste seg å ha sine «sureffekter», fra overvekt og kreft til tarmforstyrrelser m.m. Dessuten vi har fått en hyggelig ny lidelse «sittit», sittesyke – foran PC, foran TV og bak bilrattet – også med sine «sureffekter».

LØSNINGEN

Det lønner seg å lære av de gamle. Medisiner med bivirkninger kommer helst på resept, for å skape produktrespekt hos oss alle. Moderasjon og variasjon er ofte løsningen.

Nøkkelen, som vi vel alle vet, ligger i begrense sukkerinntaket og heller holde seg til naturens «ferdigmat», slik som frukt, grønnsaker, korn, nøtter og belgvekster, hvor kostfiber er en naturlig del av innholdet. Det gode kostholdet bygges ikke gjennom fornektelse, men gjennom gleden ved det gode. Mosjon og fysisk aktivitet dreier seg ikke om å bli spartaner eller fornuftsatlet. Utfordringen ligger i å finne motivasjon og belønning gjennom valg av mat og aktivitet man setter pris på. Og så får man ekstra bonus gjennom felleskap med

andre i matvalg og øvelser. Det finnes f.eks. 13 tusen glade mosjonister i Norge, som er ute etter å bli kjent med flere.

Livets valg har to sider i de fleste sammenhenger. Bevisstgjøring av alternativene man kan velge fra, i samspill med aktive verdivalg, hvor fornuft, følelser og atferd får spille på lag. Slikt borger for de gode konklusjonene, livsholdningene og livsstilsendringene – ikke minst ved innledningen av et nytt år med nye muligheter.

Josvas gamle utfordring gjelder fortsatt på livets ulike felter, de fysiske, de psykologiske, de sosiale og de åndelige: «Velg i dag hvem dere vil tjene ... Jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren!» (Josva 24,15). ■

ANNONSE

VÅRTREFFET 2017

**VELKOMMEN TIL ADVENTISTKIRKEN
I FREDRIKSTAD (KAPELLVEIEN 25)
SØNDAG 23. APRIL KL. 11**

FOREDRAGENE gir et gjensyn med Dr. med. Kjell J. Tveter som er utdannet kirurg og urolog. Han har vært professor i 23 år og avdelingsoverlege ved Ullevål sykehus i vel 17 år. Hans tema er «Skapelse vs. Evolusjon». Som pensjonist bruker han mye tid til å påvise at evolusjonsteorien ikke er vitenskapelig. Han har gitt ut flere bøker, blant annet: «Livet – skapelse eller tilfeldigheter». Noen av bøkene kan fås kjøpt direkte av ham. Han får to møter for å kunne dekke mest mulig av sitt tema – det første rett etter åpningen og det andre etter middagen.

KJELL J. TVETER

GENERALFORSAMLING med valg av embetspersoner og styre for perioden 2017-19 står også på programmet.

MATTESONSKOLEN kommer for å presentere seg selv og arbeidet de gjør. Programmet avsluttes med lettere bevertning før avreise.

PÅMELDING kan skje ved innbetaling av kr 150 til bankkonto 3000 26 41867, eller å ringe 32 75 25 89 / 924 93 32 - Richard Vagn Jensen. Deltakeravgiften (kr 150) kan også betales ved ankomst. Vel møtt til et hyggelig og interessant samvær!

Forts. fra side 5

Grundtvig ble oversatt til: «tross Pavens løgn og tyrkens mord». Teksten er senere i moderne tyske salmebøker endret til «... und steure deiner Feinde Mord», til norsk ved Landstad enda mer nøytralt «... La det (ordet) få overmakt på jord». Luthers sammenstilling av paven og tyrkerne kan synes litt merkelig i dag, men for protestantene på Luthers tid utgjorde de altså «fiendene» av evangeliet i Europa. Så Luther har her en brennende bønn om at Gud må holde sin hånd over sin menighet, og bevare den «i sitt ord». Sangen ble selvsagt i starten bannlyst av den katolske kirke, men det er jo interessant at den nå er tatt inn i den nyeste norske katolske sangboken *Lov Herren* (år 2000), men da selvsagt med Landstads «nøytrale» norske tekst.

Men de to «mektigste» salmene er vel de han skrev over tekstene i Salmene 130 og 46, «Av dypest nød», og «Vår Gud han er så fast en borg». Den første kjenner vi kanskje ikke så godt i våre kretser, men det er en gjendiktning av Salme 130: «Av det dype kaller jeg på deg Herre ... Herre hør min røst, la dine ører akte på mine inderlige bønners røst» osv. Luther regnet denne salmen som en av de beste i Bibelen, fordi den «med nesten paulinsk klarhet fremstiller menneskets naturlige fordømmelighet, nådens frihet, og forløsningens åndelige art».

Til slutt noen ord om den mest kjente og kjære av dem alle. «Ein feste Burg ist unser Gott», «Vår Gud han er så fast en borg», som altså er skrevet over salme 46. En fantastisk salme. «Gud er vår tilflukt og vår styrke, en hjelp i trengsler, funnet såre stor. Derfor frykter vi ikke, om jorden omskiftes, og om fjell rokkes i havets hjerte» osv.

Noen har ment at Luther skrev denne salmen på vei til riksdagen i Worms i 1521, da han skal ha uttalt de berømte ordene at «om der var like mange djev-

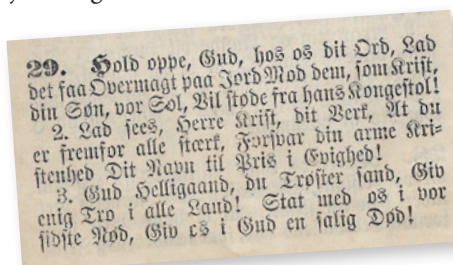
ler i byen som takstein på husene, så ville han likevel dit», men da burde salmen ha vært med i hans salmesamling utgitt i årene 1524-26. Det man vet sikkert, er at Luther selv sang salmen på Koburgs slott i 1530, da han var erklært fredløs og søkte ly der hos venner.

Man har ellers diskutert om «den gamle fiende hård» er myntet på paven, og det kan godt være, men det kan også være djevelen selv Luther tenker på. I hans samtid var djevelen ganske så levende i folks bevissthet. Det heter seg for eksempel at Luther selv skal ha kastet et blekkhus etter ham på slottet i Wartburg.

Kampmann Bothner runder av sin presentasjon av denne sangen med: «Denne sang bør man synge i tro og med sterk røst, ikke bare i kirken, men også hjemme.» Amen!

Grundtvig oversatte for øvrig sangen til dansk for akkurat 200 år siden, i 1817. Da hadde man et tilsvarende jubileum som vi nå har for Luther og reformasjonen. I Grundtvigs nokså frie oversettelse begynner sangen med «Guds kirke er vår klippeborg, den står på Sions berger», og han avslutter sangen med å lage et helt eget nytt vers: «Guds-ordet er vårt arvegods, det skal vårt avkoms være. Gud, gi oss i vår grav den ros, vi holdt det høyt i ære.» Det verset kjenner vi jo igjen, og det stammer altså fra Grundtvig, ikke Luther.

Ja, la oss minnes reformasjonen med takk til Luther, synge hans sanger, og holde Gudsordet «høyt i ære», slik at det kan videreføres i de nye slekter frem til Jesus kommer igjen. ■

«Hold oppe, Gud, hos oss ditt ord» – en «åndelig våpen- og krigssang», forfattet av Luther.

SENIORFORENINGENS REGNSKAP FOR 2016

DRIFTSINNTEKT

3010 Kontingent	46,900.00
3020 Gaver til "Senioren"	11,662.15
3040 Tilskudd fra SDA DNU	10,000.00
3050 MVA kompensasjon	11,833.00
3310 Innbetaling for turer	9,145.00
3320 Innbetaling for treff	25,650.00
3330 Innbetaling for stevner	323,720.00
SUM DRIFTSINNTEKT	438,910.15

AKTIVITETSKOSTNADER

4310 Utgifter v/turer	11,043.00
4320 Utgifter v/treff, bevertning e	23,693.00
4330 Utgifter v/sommerstevner	321,129.20
4510 "Senioren", trykking etc.	25,739.00
4515 "Senioren", Lay out	20,128.61
4520 "Senioren", porto etc.	16,501.00
SUM AKTIVITETSKOSTNADER	418,233.81

ANNEN DRIFTSKOSTNAD

6860 Kostnader styremøter, reiser	400.00
6890 Annen kontorkostnad	1,636.50
6940 Porto generelt	
7320 Annonser, reklame	
7360 Representasjon	
7430 Gaver gitt	940.00
7770 Bank- og kortgebyr	654.80
SUM ANNEN DRIFTSKOSTNAD	3,631.30

SUM KOSTNADER

421,865.11

FINANSIELLE POSTER

8050 Renteinntekt	2,559.70
SUM FINANSIELLE POSTER	2,559.70

8900 Overføringer til og fra fond

RESULTAT (Overskudd) 19,604.74

EIENDELER

2016

1950 Drift SpBank Pluss 3000 26 41867	163,649.52
1960 Kapital SpBank Pluss 3000 26 41875	230,598.35
SUM EIENDELER	394,247.87

EGENKAPITAL OG GJELD

2000 Fri Egenkapital 31.12.2016	378,549.21
2005 Fri egenkapital ekstra kollekt	13,298.66
2690 Påløpne utgifter, kortsiktig gjeld	2,400.00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	394,247.87

Senioren

Organ for

**SYVENDEDAGS
ADVENTISTKIRKENS
SENIORFORENING**

Adresse: Postboks 124
3529 Røyse

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Sekretær

REIDAR LARSEN

Bergsengvegen 71, 2372 Brøttum
Telefon 62 12 26 66 - 943 32 898,
reidar.larsen@adventist.no

Kasserer

RICHARD VAGN JENSEN
Glimmerveien 19, 3340 Åmot
Telefon 32 75 25 89 - 924 93 322
hrv.jensen@gmail.com

Redaktør for «Senioren»

TRYGVE ANDERSEN
Solliveien 13, 1472 Fjellhamar
Telefon 67 90 43 24 - 970 33 601
trygand@gmail.com

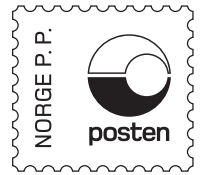
«Senioren» kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

Returadresse
Senioren
R. V. Jensen
Glimmerv. 19
3340 Åmot

JENS VEJMAND

HVEM SIDDER DER BAG SKÆRMEN

Hvem sidder der bag skærmen med klude om sin hånd,
med læderlap for øjet og om sin sko et bånd,
det er såmænd Jens Vejmand, der af sin sure nød
med hamren må forvandle de hårde sten til brød.

Og vågner du en morgen i allerførste gry
og hører hamren klinge påny, påny, påny,
det er såmænd Jens Vejmand på sine gamle ben,
som hugger vilde gnister af morgenvåde sten.

Og ager du til staden bag bondens fede spand,
og møder du en olding, hvis øje står i vand, -
det er såmænd Jens Vejmand med halm om ben og knæ,
der næppe ved at finde mod frosten mer et læ.

Og vender du tilbage i byger og i blæst,
mens aftenstjernen skælver af kulde i sydvest,
og klinger hammerslaget bag vognen ganske nær, -
det er såmænd Jens Vejmand, som endnu sidder der.

Så jævned han for andre den vanskelige vej,
men da det led mod julen, da sagde armen nej;
det var såmænd Jens Vejmand, han tabte ham'ren brat,
de bar ham over heden en kold decembemat.

Der står på kirkegården et gammelt frønnet bræt;
det hælder slemt til siden, og malingen er slet.
Det er såmænd Jens Vejmands. Hans liv var fuldt af sten,
men på hans grav - i døden, man gav ham aldrig én.

Jeppé Aakjær, 1905